

3) частину прибутку треба використовувати для гнучкого реагування на результати ділової активності в управлінні;

4) надати можливість працівнику реалізувати накопичений досвід, професійні навички й життєві цінності, працюючи на благо компанії;

5) необхідно витримати розумний баланс між матеріальною й нематеріальною сторонами винагороди.

Отже, система мотивації повинна бути орієнтована на кінцевий результат, мати справедливий характер та бути простою й зрозумілою для кожного працівника. Розробка мотиваційної моделі передбачає необхідність чітко усвідомлювати бажані результати, при цьому важливе значення набуває система мотивації, яка тісно пов'язана з життєвим циклом підприємства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Механізм мотивації управлінського персоналу: наук. вид. / М. С. Дороніна, Л. О. Сасіна, В. М. Лугова, Г. М. Надьон. – Харків: АдВА, 2013. – 240 с.
2. Музиченко-Козловський А. В. Основні елементи механізму мотивування працівників / А. В. Музиченко-Козловський, А. В. Колодійчук // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.6. – С. 361–367.
3. Сардак С. Мотивація та стимулювання працівників вітчизняних підприємств / С. Сардак // Україна: аспекти праці. – 2014. – № 6. С. 45-51.

Невмержицька С.М.

*кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту*

Київського національного університету технологій та дизайну

Косс Ю.І.

студент

*Київського національного університету технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах переходу до постіндустріальної економіки та інтеграції України в міжнародний економічний простір відбувається посилення конкурентної боротьби. Тому для утвердження своїх позицій на світовому ринку вітчизняним підприємствам слід розвиватися з допомогою інноваційної діяльності.

Проблема інноваційного розвитку в сучасних умовах є однією з основних. Більшість авторів, розглядаючи проблеми інноваційного розвитку організацій, основну увагу приділяють економіці загалом, інші – регіонам або окремим підприємствам. На нашу думку, такі питання доцільно розглядати в рамках системного підходу, що дозволяє визначити сукупний ефект від реалізації інноваційних заходів на різних стадіях прийняття управлінських рішень.

Світові теоретики й практики менеджменту усвідомили необхідність орієнтації економічної політики на інноваційний шлях розвитку, розглядаючи його як найважливіший чинник підвищення конкурентоспроможності підприємств. Вітчизняні дослідники проблематики інноваційного розвитку формують концепцію інноваційного розвитку на основі організаційного потенціалу підприємства [2]. Тільки чітка та узгоджена система інноваційного розвитку дозволяє досягти високих і довгострокових результатів і забезпечує зміцнення конкурентної позиції підприємства в нестабільному ринковому середовищі.

Менеджмент інноваційного розвитку як процес можна розглядати з позицій системи функціонального управління, процесу прийняття управлінських рішень та організаційної системи [1]. З позицій функціонального підходу до управління інноваційним розвитком цей процес виступає як комплекс окремих функцій, виконання яких забезпечує реалізацію і зміцнення потенціалу підприємства. Як процес прийняття управлінських рішень, управління інноваційними проектами забезпечує відповідну послідовність виконання взаємопов'язаних етапів. Оптимальне управління підприємством розглядається як функція організованої системи, яка забезпечує збереження певної його структури, підтримку режиму діяльності, але водночас має можливість реалізації інноваційних програм і заданих цілей. У даному контексті актуальним є системний підхід до розвитку інноваційної діяльності.

Застосування системного підходу до менеджменту інноваційної діяльності дозволяє сформулювати основні елементи її функціонального управління до яких можна віднести аналіз внутрішнього й зовнішнього середовища діяльності підприємства, виявлення напрямків і варіантів інноваційного розвитку ринкових можливостей, проведення аналізу та кількісної оцінки ризику на етапах інноваційного розвитку і всього процесу загалом, виділення пріоритетних напрямків діяльності через формування системи цілей на поточний і довгостроковий періоди, формування організаційної структури управління інноваційним розвитком, здійснення планування виробничо-збутової і фінансової діяльності за обраними пріоритетними напрямками, контроль за виконанням заходів, спрямованих на реалізацію потенціалу інноваційного розвитку [5].

Зазначені функції дають можливість зробити висновок, що процес переходу підприємства на інноваційний шлях розвитку вимагає створення нової системи його організаційного управління з урахуванням коригування дій. Сучасна конкурентоспроможність української економіки зумовлена наявністю природних ресурсів та секторів, що володіють високими технологіями, значним об'ємним потенціалом ринку, висококваліфікованою робочою силою, розвиненою науково-технічною базою й низькою капіталоємністю НДДКР тощо. Однак, водночас, показники якості економічного розвитку в нас нижче середньосвітового рівня. Очевидно, що єдиний шлях економіки України – відродження промисловості завдяки формуванню ефективної інноваційної політики.

Отже, управління інноваційним розвитком підприємства розглядається як системне управління інноваційною діяльністю, що спрямоване на формування

й забезпечення досягнення економічного зростання шляхом раціонального використання, нарощування й розподілу інноваційного потенціалу, який містить матеріальні, трудові, фінансові, інформаційні ресурси, для перетворення його в інноваційний капітал, здатний забезпечити інноваційний розвиток підприємства.

Застосовуючи системний підхід до управління інноваційним розвитком підприємства, зазначимо, що системне управління інноваційною діяльністю виступає у вигляді сукупності двох підсистем [4]: керуючої підсистеми (суб'єкт управління) і керованої підсистеми (об'єкт управління). У якості суб'єкта управління інноваційним розвитком виступає колектив фахівців-менеджерів, який шляхом розробки відповідних методів, способів і прийомів управлінського впливу організовує цілеспрямоване ефективне функціонування об'єкта управління. Об'єктом управління в даній системі є інновації, інноваційний процес і економічні відносини, що виникають між суб'єктами інноваційної діяльності, а також між учасниками ринку інновацій.

У світовій практиці склалися три основні стратегії реалізації інноваційного потенціалу [3]:

1. Стратегія перенесення. У даному випадку мова йде про перенесення науково-технічних розробок провідних країн світу у власну економіку. Однак застосування даної стратегії є недоцільним для Росії у зв'язку з загрозою національній безпеці.

2. Стратегія наздоганяючого розвитку. В основі цієї стратегії лежить інноваційний розвиток унаслідок застосування технологій, які раніше вже застосовувалися в індустріальних країнах. Яскравим прикладом тут є Китай, характерною рисою економіки якого є масове виробництво продукції при низьких витратах. Однак варто зауважити, що дана стратегія також не позбавлена недоліків. Зокрема, її застосування може призвести до того, що нація не буде в змозі створити інститути, які сигналізуватимуть про зародження спаду.

3. Стратегія нарощування (досвід високорозвинених країн). В основі цієї стратегії лежить реалізація власного науково-технічного потенціалу. За такої умови реалізація інноваційних проектів будується на основі співпраці вчених провідних країн світу.

Застосування двох перших типів стратегій для України є неприйнятним, оскільки експорт технологій не може забезпечити лідерство в постіндустріальній економіці. Отже, необхідно орієнтуватися на реалізацію власного інноваційного потенціалу, який повинен спиратися на докорінну модернізацію національного господарства. Тому третя стратегія є найбільш перспективною. Однак для вітчизняної економіки цей шлях підходить із певними обмеженнями. Пов'язано це, насамперед, з відсутністю інноваційної системи, розривом між наукою і виробництвом, що виражається в кризі вітчизняної промисловості та низької конкурентоспроможності продукції на світових ринках.

В основі цієї стратегії повинна лежати реалізація й нарощування наявного в промисловості конкурентного потенціалу, який повинен бути реалізований у формі конкретних конкурентних переваг.

Звідси випливає, що одним із найважливіших завдань є підвищення інновативності підприємств завдяки ефективнішому використанню інновацій-

ного потенціалу, який стає визначальним фактором сталого розвитку підприємства.

Результатом цього буде трансформація наукових знань, ідей, винаходів, а також наявних технологій у нові або вдосконалені продукти. У такий спосіб, формування та розвиток інноваційного потенціалу стають неодмінною частиною стратегії сучасного підприємства.

Отже, інноваційний розвиток передбачає не тільки основний процес освоєння інновацій, а й формування системи чинників і умов, необхідних для його успішного здійснення. Умовою інтенсивного розвитку інноваційного потенціалу є соціально-економічна адаптація підприємства і його суб'єктів до необхідності розробки і використання обґрунтованих інноваційних рішень у технологічному процесі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Халявінська В. О. Теоретичні засади управління інноваційним розвитком на підприємстві / В. О. Халявінська; наук. кер. С. М. Невмержицька // Наукові розробки молоді на сучасному етапі: тези доповідей XVI Всеукраїнської наукової конференції молодих вчених та студентів (27-28 квітня 2017 р., Київ). – К.: КНУТД, 2017. – Т. 3: Економіка інноваційної діяльності підприємств. – С. 139-140. – Режим доступу: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/7841/1/NRMSE2017_V3_P139-140.pdf.
2. Харів П. С. Аналіз стану інноваційного розвитку промислових підприємств та шляхи його стимулювання [Текст] / П.С. Харів, П.П. Микитюк // Економічний аналіз: зб. наук. праць. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка». – 2014. – Том 16. – № 2. – С. 187-195. – Режим доступу: https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjpwP7_4JfeAhUJdCwKHeuVBN8QFjACegQIBxAS&url=https%3A%2F%2Fwww.econa.org.ua%2Findex.php%2Fecona%2Farticle%2Fdownload%2F502%2Fpdf_125&usg=AOvVaw1bYDDQcET0MD8XipJ48AhS.
3. Харченко Т. О. Інноваційне забезпечення конкурентоспроможності підприємства [Електронний ресурс] / Т. О. Харченко, Р. Л. Куфрик // Ефективна економіка. – 2016. – № 11. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5253>.
4. Христенко О.В. Процес управління інноваційним розвитком на вітчизняних підприємствах [Текст] / О.В. Христенко, К.З. Кавтарадзе // Полтава: Економіка і регіон, ПолтНТУ. – 2016. – № 6 (61). – С. 83-89. – Режим доступу: <http://77.121.11.9/bitstream/PoltNTU/1978/1/Христенко.pdf>.
5. Kharchenko T. O Innovative climate as the main Concept of the state innovation policy // Virtus: Scientific Journal / Editor-in-Chief M.A. Zhurba – March № 12, 2017. – С. 253-255.